

СТЕНОГРАМА

слухань у Комітеті з питань молоді і спорту на тему:

"Антидопінгова діяльність в Україні: виклики та шляхи вдосконалення
законодавчого забезпечення"

31 травня 2024 року

Веде засідання голова Комітету КОЖЕМ'ЯКІН А.А.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Час вже розпочати наші сьогодні комітетські слухання. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вітаю всіх присутніх і вітаю тих, хто з нами сьогодні зв'язан онлайн. Теж всім вітання з Києва. І декілька слів перед тим як розпочати наші слухання, я хотів би сказати, це вже другі слухання, що проводить Комітет Верховної Ради з питань молоді і спорту у змішаному форматі за підтримки USAID "РАДА: наступне покоління". Я дякую програмі за допомогу і співпрацю.

Питання антидопінгової діяльності має велике значення у світовому спорті, особливо напередодні участі Національної збірної команди України в Олімпійських іграх 2024 року, що пройдуть в столиці Франції – в місті Парижі. І я хотів би привітати сьогодні президента Національного олімпійського комітету, НОК, нашого пана Вадима Гутцайта, і побажати нашій олімпійській команді гідної підготовки і виступу на цій Олімпіаді.

Допінг у спорті – це питання справедливості, чесності та гуманності. Наші сильні спортсмени перемагають чесно на спортивних аренах світу як наші воїни на фронті в боротьбі з ворогом. Наші спортсмени і воїни переможуть зневіру, зло та несправедливість і на спортивному фронті, і на всіх фронтах проти окупантів. Ми в це віримо, ми молимося і ми знаємо, що так і

буде. Вже близько, на жаль, 500 спортсменів, вчора, до речі, я був в дорозі, якраз переміщав з Європи три автомобіля з своїми колегами побратимами з 241 бригади, сам за рулем їхав, віз 50 дронів від наших колег парламентарів Польщі і Чехії, які зібрали нам ці дрони і безпосередньо допомогли нашій 241 і 112 бригаді тероборони, які сьогодні знаходяться під Авдіївкою і Бахмутом, і там всі 12 батальйонів всі там воюють.

Ми це зробили, привезли. Але якраз я їхав за кермом, це вже по території Польщі, і прийшла інформація про те, що загинув ще один спортсмен, відомий тенісист Шевченко Дмитро. Вчора мені повідомили. Я як віцепрезидент Федерації тенісу теж цю інформацію як безпосередньо людина, українець, сприйняв з горем. Ще один спортсмен. І у нас сьогодні більше 500 спортсменів та тренерів, які стали на захист державного суверенітету, а більше 300 з чимось, да, вже 460 загинуло під час цієї війни. І тому я пропоную хвилиною мовчання пом'янути їх світлу пам'ять.

(Хвилина мовчання)

Дякую.

Сьогодні ми вітаємо принципову і рішучу позицію Всесвітнього антидопінгового агентства, яке викрило державну системну фальсифікацію допінгових проб у кацапської федерації. Сподіваюсь, що рішення щодо відсторонення російських спортсменів залишиться в силі і світу потрібен, я вважаю, чесний і справедливий спорт. В свою чергу комітет зробив все від нас залежне, щоб привести українське антидопінгове законодавство у відповідність до вимог Всесвітнього антидопінгового агентства. І незважаючи на всі проблеми, у тому числі юридичного характеру, це завдання було виконано ще в 22-му році з ухвалення Закону України про антидопінгову діяльність у спорті. І хочу подякувати усім колегам працівникам Міністерства молоді і спорту і пану Матвію Бідному, Національному антидопінговому центру, особисто заступнику міністра молоді і спорту Андрію Чеснокову, дякую вам, з яким ми спільно працювали над відповідним законопроектом.

Наглядовою радою Національного антидопінгового центру розроблені пропозиції щодо вдосконалення Закону України "Про антидопінгову діяльність у спорті". Ці пропозиції були обговорені на засіданні комітету, де були висловлені певні критичні зауваження, ми домовилися обговорити їх на слуханнях, щоб врахувати думку спортивної громадськості. Пропозиції щодо змін до Закону України "Про антидопінгову діяльність у спорті", за словами представників Національного антидопінгового агентства, було доопрацьовано з врахуванням зауважень Всесвітнього антидопінгового агентства та буде презентовано на сьогоднішніх слуханнях. Сподіваюся, що учасники слухань висловлять свої зауваження та пропозиції до них. Крім того, буде презентований досвід функціонування національних антидопінгових організацій в державах-членах Європейського Союзу.

Водночас ухвалення закону – це лише перший етап зі створенням комплексної системи антидопінгової діяльності, що об'єднає органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, національні спортивні федерації, інші громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості. Дуже важливо, щоб у спортивній спільноті була створена атмосфера нетерпимості до використання допінгу. Розуміння шкоди, яку допінг завдає здоров'ю спортсмена та наслідки вживання допінгу для його кар'єри.

Впевнений, що відповідну роботу зі спортсменами необхідно розпочинати ще у дитячому віці, як у загальноосвітніх, так і дитячо-юнацьких спортивних школах. Тому в рекомендаціях слухань маємо відобразити необхідні пропозиції органам державної влади та органам місцевого самоврядування.

Впевнений, що слухання пройдуть в конструктивному дусі та відбудеться відверта професійна дискусія. Я бажаю всім учасникам слухань успішної роботи та натхнення. І найголовніше – перемоги України над ворогом.

Слава Україні, ще раз!

І я хотів би сказати, що у нас якраз до нас доєднався заступник голови комітету Василь Мокан.

Колеги, пропонується наступний регламент. І так, для вітань, які зараз будуть, до 5 хвилин, я думаю достатньо. До співдоповідей, до 10 хвилин. До виступів, до 5 хвилин. І заключного слова співдоповідачів, до 1 хвилини.

Тому слово для вітання я надаю тимчасово виконуючому обов'язки міністра молоді і спорту України Бідному Матвію Вікторовичу. Будь ласка, пане Матвій.

БІДНИЙ М.В. Дякую, Андрію Анатолійовичу.

Шановні присутні, по-перше, не можу не відреагувати на ваші зворушливі слова відповідно відносно тих втрат, які сьогодні несе спортивна галузь, як і загалом вся країна. І я вважаю, що ми маємо, дійсно, на початку кожного заходу справедливо згадувати наших героїв і кожного разу, коли нам дорікають про те, що спортсмени ухиляються, що спортсмени не йдуть на фронт, що ми приховуємо спортсменів від служби, ми маємо згадувати про те, що більше 460 наших героїв сьогодні пожертвували своїм життям. І ця цифра набагато більша, аніж та, яку нам дорікають, що нібито хтось поїхав за кордон, не повернувся.

Давайте акцентувати увагу, власне, саме на тому, що спортивна галузь сьогодні несе непоправних втрат, невідновних втрат, найкращі наші герої, найкращі наші спортсмени сьогодні гинуть на фронті, захищають країну. Більше 3 тисяч наших спортсменів і тренерів пішли добровольцями з початку повномасштабного злочинного вторгнення Росії. Тому я-таки перепрошую, але переб'ю, можливо, трохи не за темою доповіді, але я не втомлююсь це повторювати, ми маємо, можливо, в нашій інформаційній політиці на цьому робити особливий акцент, щоб не складалось хибних вражень, як у декого складається.

Щодо теми сьогоднішньої доповіді, то ми розуміємо, що боротьба з допінгом, а також налагодження та ефективне функціонування

антидопінгових інституцій є сьогодні одним з пріоритетів і ключових завдань і держави, і міністерства, і навіть не дивлячись на складні умови війни, тому що міжнародні спортивні федерації, організатори міжнародних спортивних змагань, незважаючи на обставини воєнного часу, не роблять жодних виключень для України та українських атлетів в питаннях відповідності Всесвітньому антидопінговому кодексу та загалом в питаннях чистоти спорту.

Особливо гостро ми відчули необхідність належного функціонування національної антидопінгової системи в 2021 році, ви знаєте, коли ВАДА оприлюднило результати розслідування "Геркулес", яке засвідчило невідповідність діяльності НАДЦ як головного органу національної антидопінгової системи міжнародним вимогам і стандартам. Починаючи з 2021 року проведена масштабна робота з реорганізації антидопінгової роботи в Україні. До неї долучилися практично всі стейкхолдери: Верховна Рада України, зокрема Комітет з питань молоді і спорту, уряд і Міністерство молоді і спорту України, Національний олімпійський комітет і окремі спортивні федерації.

Ми особливо вдячні парламенту та комітету за ухвалення у 2022 році нового профільного закону України, який повною мірою відповідає Всесвітньому антидопінговому кодексу, був схвалений експертами ВАДА і щонайважливіше – створив всі необхідні правові умови для проведення в країні ефективної антидопінгової роботи.

Провідне місце в цій роботі, звичайно ж, має посідати Національний антидопінговий центр. Починаючи з 2022 року міністерство на основі нової нормативно-правової бази забезпечило всі необхідні умови для відновлення ефективної роботи. Відповідно до закону та відповідних підзаконних актів створено фактично нову незалежну національну антидопінгову організацією та необхідну антидопінгову інфраструктуру, сформовано Наглядову раду НАДЦ, національний комітет, Дисциплінарну та Апеляційну антидопінгову комісії, на основі відкритого конкурсного відбору призначено директора НАДЦ.

Сьогодні Національний антидопінговий цент ефективно працює та демонструє добрі результати в імплементації та допінговій програмі. НАДЦ налагодив роботу з тестування та антидопінгової освіти, взаємодію з міністерством, Національним олімпійським комітетом та національними спортивними федераціями, системно розвиваючи співпрацю з ВАДА та іншими стейкхолдерами. Ефективність роботи Національного антидопінгового центру особливо важлива саме зараз, коли ми маємо забезпечити вимогу Міжнародного олімпійського комітету і ВАДА щодо обов'язкового попереднього тестування українських спортсменів, які будуть включені до складу національної команди України на Олімпійських іграх в Парижі. Водночас нам необхідно впровадити ще чимало заходів, покликаних зміцнити та вдосконалити нашу національну антидопінгову систему. Ці заходи стосуються як НАДЦ, так і міністерств, і відомств, причетних до виконання зобов'язань, передбачених антидопінговими конвенціями Ради Європи, ЮНЕСКО та національним антидопінговим законодавством.

В цьому зв'язку я пропонував наступне. Уже з наступного навчального року передбачити запровадження спеціальних тематичних курсів з антидопінгової тематики в освітніх програмах у вищих навчальних закладах України в першу чергу спеціалізованих на підготовці фахівців з фізичної культури і спорту. З наступного навчального року передбачити в шкільних навчальних програмах з фізичної культури тематичні уроки чи заняття з відображенням елементів антидопінгових знань і освіти. Несприйняття допінгу має розвиватись зі школи. Започаткувати в системі національної академічної науки та вищої школи тематичні наукові дослідження з антидопінгової тематики відповідно до кращих практик провідних спортивних держав.

І наступне. Розуміючи і повною мірою підтримуючи незалежність на НАДЦ як національній антидопінгової організації доцільним було б, на мою думку, запровадження створення у Раді атлетів НАДЦ посади омбудсмена з антидопінгової діяльності. Такий підхід цілком відповідав би як потребі

захисту та представництва інтересів спортсмена так і передовій міжнародній практиці.

Хочу додати, що на сьогодні також є потреба внести певні зміни і уточнення в базовий закон про антидопінгову діяльність у спорті з огляду на чинну практику застосування та необхідність вдосконалення антидопінгової роботи НАДЦ.

При цьому будь-які зміни перед винесенням їх на голосування, зрозуміло, мають бути погоджені з Всесвітньою антидопінговою агенцією. Міністерство вдячне комітету за розуміння цієї потреби і вашу готовність долучитись до цієї важливої роботи.

Підсумовуючи, дозвольте ще раз подякувати за організацію сьогоднішніх слухань і за підтримку ініціативи міністерства з боку комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Матвій Вікторович, дуже дякую вам.

І я хотів би передати зараз слово для вітання президенту Національного олімпійського комітету України Гутцайту Вадиму Марковичу, будь ласка.

ГУТЦАЙТ В.М. Дякую, шановний Андрій Анатолійович, шановні колеги, шановні народні депутати! Дякую, що піднімаєте це важливе питання, над яким ми багато років працювали разом і у нас, я можу сказати, що у нас все вийшло.

Перш за все дозвольте подякувати Комітету з питань молоді та спорту за дуже вчасну ініціативу провести слухання з антидопінгової тематики. Сьогоднішнє слухання якраз напередодні Олімпійських ігор у Парижі є серйозним сигналом, скажу відверто, політичним сигналом для наших міжнародних партнерів, для української спортивної спільноти про важливість боротьби з допінгом у спорті. Про нашу рішучу налаштованість створити в країні необхідні умови для антидопінгової діяльності.

НОК України і я особисто зацікавлені у функціонуванні в нашій країні сучасної Національної антидопінгової системи. Ми не лише зацікавлені, ми працюємо над цим, ми готові спільно з усіма причетними інституціями в нашій державі докласти зусиль для її розбудови. Безперечно, в основі будь-якої роботи в тому числі і антидопінгової має бути необхідна нормативно-правова база.

В Україні на сьогодні прийняті всі необхідні правові і нормативні регулювання з питань антидопінгової діяльності. І тут я хотів би подякувати щиро комітету, Андрій Анатолійович, вам особисто, всім членам комітету, які долучалися, які працювали в цьому напрямку; моїм колишнім колегам з міністерства, особисто Андрію Чеснокову, заступнику, пані Наталії Радчук, Матвію Бідному, з якими ми працювали і багато всього зробили в цьому напрямку.

З прийняттям цього закону ми практично розпочали створення в Україні нової антидопінгової інфраструктури, зокрема так, як це передбачено Всесвітнім антидопінговим кодексом та нашими національними зобов'язаннями відповідно до міжнародних антидопінгових конвенцій ЮНЕСКО і Ради Європи.

Ухвалення Закону "Про антидопінгову діяльність у спорті" стало також одним із ключових інструментів у подоланні невідповідності у виявлених вадах під час розслідування "Геркулес", те, що вже зазначив пан Матвій. Це була дуже складна справа для нас всіх, це був виклик для України, тому що ми на той час могли втратити прапор, ми могли втратити суб'єктність у міжнародному русі. Відпрацювали, працювали, і, дякуючи ще раз і працівникам міністерства, і уже новому керівнику антидопінгового агентства, що ми втрутились в цю ситуацію, і показали ВАДА, що ми спроможні працювати і бути чесними, це головне.

У 2022 році розпочалось створення практично нового Національного антидопінгового центру, який є єдиною в Україні національною

антидопінговою організацією та відіграє ключову роль у розробці та впровадженні в нашій країні антидопінгової програми.

Працюючи на той час в Міністерстві молоді і спорту, ми доклали всіх необхідних зусиль – і створили всі необхідні умови для відновлення і розбудови НАДЦ як сучасної антидопінгової організації, яка в повній мірі має відповідати і міжнародним вимогам та стандартам, і національному законодавству.

Як ми оцінюємо сьогодні діяльність Національного антидопінгового центру? З задоволенням хотів би відзначити, що сьогоднішній НАДЦ – це по-справжньому ефективна організація, якої ми потребували. Дякуючи вам, Сергій Дмитрович.

НАДЦ відповів довіру з боку ВАДА, налагодив партнерські відносини з переважною більшістю національних спортивних федерацій, як з олімпійських, так і з неолімпійських видів спорту.

Колеги з НАДЦ проводять системну інформаційно-роз'яснювальну роботу зі спортсменами, тренерами, спортивними медиками, в ході ініційованих ними тематичних зустрічей, а також з використанням сучасних соціальних мереж. Я бачу, що такий підхід сприймається і добре оцінюється федераціями та спортивною спільнотою.

Окремо зупинюся на підготовці до Олімпійських ігор у Парижі. Як ви знаєте, кожен олімпієць, для подальшої акредитації, оргкомітетом ігор має бути протестований щонайменше один раз у позазмагальний період.

Це не просто завдання, скільки чимало наших спортсменів в теперішніх умовах воєнного стану перебувають і тренуються за кордоном. МОК і міжнародні спортивні олімпійські федерації, не зважаючи на ці обставини, не роблять жодних виключень для українських атлетів. І я вдячний НАДЦ за те, що вони цю роботу з тестуванням дуже добре організували і проводять. Наш попередній аналіз свідчить, що всі члени олімпійської команди будуть і протестовані, і отримають необхідні освітні антидопінгові сертифікати.

Підсумовуючи хочу ще раз подякувати комітету за сьогоднішні слухання і за постійну допомогу, як НОК України має з вашого боку.

Хочу також запевнити вас, що антидопінгова тематика і далі залишатиметься в нашому порядку денному, ми готові залучатися до всіх заходів і ініціатив, покликаних популяризувати і розвивати чистий спорт.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Вадиме Марковичу.

Я хотів би надати слово для вітання Директору Програми "РАДА: наступне покоління" Когуту Ігорю Олеговичу. Будь ласка.

КОГУТ І.О. Щиро вдячний, пане Андрію.

Шановні народні депутати, представники уряду, міністерства, федерацій, організацій професійних об'єднань спортивних і обласні військові адміністрації, я бачу дуже численне і дуже репрезентативне сьогодні представництво на цьому заході.

Ми, Програма "РАДА: наступне покоління", котра фінансується USAID Агентством Сполучених Штатів Америки з міжнародного розвитку і втілюється в Україні громадською організацією "Інтерньюз-Україна" з низкою партнерів. Справді в даному контексті ми радше форматною програмою, ми не є фахівцями в тих царинах, котрими займаються комітети парламентські. Хоча отут навіть я бачу, що і буде досвід, одна з доповідей, котра була підготовлена експертами за підтримки наших партнерів – Вестмінстерською фундацією за демократію.

Але насправді для нас дуже важливо, щоб підтримувати ось такі формати, важливі комунікації. І як сказав пан Вадим, це важливий сигнал – сигнал, котрий має стати одним з наслідків сьогоднішніх слухань. Тому що сигнал і українській спільноті спортивній, і, зокрема, й міжнародному олімпійському рухові це дуже важливо показати, що український парламент працює, український парламент адекватно реагує на ситуацію і своєчасно

реагує на всі ситуації, котрі мають місце в українському житті, в європейському житті, в житті світу.

Але наша програма більше так само і, зокрема, одним з наших завдань є допомогти комітетам Верховної Ради належним чином комунікувати ці політики і ці сигнали, якщо так вже сьогодні будемо вживати це слово, суспільства для того, щоб справді показати відкритість, прозорість і своєчасність реагування парламенту.

Другий момент: що ми як програма так само, в якому форматі працюємо з комітетами Верховної Ради. Тому що нашим завданням є в ширшому контексті – це більше і краще залучення громадян до законодавчого процесу і до парламентських процесів, тому що ми тільки і говоримо про законодавчий процес. Дуже важливим елементом діяльності парламенту і комітету, зокрема, є контрольна функція і контроль за виконанням законодавства, моніторинг, післязаконодавчий моніторинг.

І тут справді зовсім нещодавно пан Василь з колегами мали можливість презентувати один з досвідів контролю такого стосовно молодіжної політики, це надзвичайно важливо. І величезна кількість молоді, і громадських організацій залучається до цих всіх моніторингових процесів, це теж дуже важливо, не дивлячись на обставини стану війни.

Дуже важливо те, що відбувається діалог на рівні парламенту й уряду, і цей формат є важливою складовою нашої підтримки. Сьогодні ми говоримо радше про аспект формування політики, але прийде час і комітет буде питати з уряду, з міністерства про реалізацію цієї політики, про виконання законодавства і це буде вже контрольний механізм. Для нас надзвичайно важливі є залучення оцих професійних середовищ, котрі так сьогодні представлені для того, щоб при виробленні політики почути голос і кожного, і всіх. Весь досвід – це формат публічних консультацій і інших форматів, котрі для парламенту дуже важливі.

І зрештою хотів би сказати ще, наголосити на одному аспекті. Для нашої країни сьогодні важливий аспект – це європейська інтеграція. Звісно, у

форматі роботи з Європейським Союзом, а сьогодні ми на етапі перед стартом, спортсменам, напевно, відоме це відчуття, що ще немає старту, а ми вже готові, готуємось до того, щоб стартувати переговори з Європейським Союзом. І тут ця сфера, ця політика не є частиною, насправді, ось тих жорстких обговорень, жорстких узгоджень з європейським правом. Але насправді ці досвіди, ці стандарти, котрі сьогодні працюють в країнах Європейського Союзу є важливими для наслідування, зокрема в роботі національних парламентів і їхній роботі з середовищами, з своїми професійними середовищами.

Ми дуже щасливі, що нам вдається роботу по підтримці таких заходів поєднувати з великою роботою по посиленню спроможності комітету, зокрема секретаріату комітету. Це можливість і відвідувати і створити певні комунікації з іншими парламентами інших країн для того, щоб справді подивитися, як ті чи інші процеси відбуваються в інших парламентах, наскільки ця комунікація взаємодіє з урядом, формування політики, контроль за реалізацію цієї політики працюють, тому що це і знання, це натхнення, ну і це насправді величезне посилення для парламенту, для нашого суспільства, для нашого демократичного розвитку цих надзвичайно складних і виключних ситуаціях.

І нарешті скажу єдине, що звісно ми, я ще раз кажу, формат – найбільша прогарам, процедурна, процесуальна. Але ми всі є і вболівальниками і ми розуміємо, що спорт і великий міжнародний спорт – це є ще одним фронтом. І ці перемоги дуже великі для нас. І хотілося б, щоб ми справді мали, Україна мала великі досягнення спортивні, чесні досягнення базовані на великій праці, на рості, на зростанні, тому що це справді наш прапор і прапор нашої перемоги.

Дякуємо дуже за співпрацю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую, пане Ігорю.

Колеги, це у нас були слова вітання нашим слуханням. І я дякую усім нашим почесним гостям за те, що вони висловили підтримку діям комітету, підтримку діям сьогодні Національного антидопінгового центру. Тому переходимо до доповідей наших слухань.

І я надаю слово голові підкомітету з питань спорту вищих досягнень та спортивної діяльності Саладусі Ользі Валеріївні. Будь ласка, пані Оля.

САЛАДУХА О.В. Дякую, Андрій Анатолійович.

Доброго дня, шановні колеги, шановні присутні, Вадим Маркович, Матвій Вікторович, шановні представники територіальних федерацій, обласних департаментів! Рада вас вітати на таких важливих обговореннях, як антидопінгова діяльність. Для усіх нас чесний спорт – це принцип, якому ми слідуємо чітко та незмінно. І цінність спортивним перемогам полягає саме в конкурентній боротьбі і тут є чіткі правила, яких ми маємо дотримуватися, це дуже важливо, в той час як вживання допінгу знецінює спорт і позбавляє його сенсу. Україна послідовно опановує кращі антидопінгові стандарти і практики і буде робити це і надалі. Цим ми кардинально відрізняємося від наших сусідів, Росії, які постійно порушують ці правила. І, більше того, це толерується і керується державою. Це ще одна причина, чому ми їх не маємо допускати в світовий спорт і маємо позбавити їх права, тому що вони не можуть змагатися в цивілізованому світі і створюють лише імітацію спортивної боротьби.

Останні роки України послідовно розбудовує антидопінгову інфраструктуру, яка уже успішно працює. На початку 22-го року, як уже було зазначено, напередодні російського вторгнення було ухвалено Закон "Про антидопінгову діяльність у спорті". Він, зокрема, уточнив функції та повноваження Національного антидопінгового центру, привів допінг-контроль до стандартів Всесвітньої антидопінгової агенції, встановив відповідальність за порушення антидопінгових правил. Цей закон повністю узгоджений зі світовими антидопінговими агенціями, а українським законодавцем приведено відповідальність за Всесвітнім антидопінговим

кодексом. Закон спрямований не лише на протидію, але на запобігання допінгу у спорті. І в цьому плані важливо повноваження Міністерства освіти і науки України щодо забезпечення в закладах освіти, як уже зазначив Матвій Вікторович, відповідних виховних робіт. Важливо, щоб в цьому напрямку антидопінгової діяльності проводили увагу під час наших слухань.

Додає оптимізму той факт, що, навіть попри повномасштабну війну, запрацювали органи, які відповідають за протидію вживанню допінгу. Зокрема, після ухвалення цього закону були створені Дисциплінарна та Апеляційна антидопінгова комісія, які вже демонструють результати. Це надзвичайно важливий і цінний досвід. Лише минулого року на рівні національному проведено майже 1400 допінг-тестувань. І обнадіює те, що кількість позитивних результатів у нас мінімальна, адже вживання допінгу не є системою і проблемою в Україні. Але ми маємо робити все можливе, щоб вони зникли у нас взагалі, і робимо все можливе, щоб їх стало менше і менше.

Я дуже вдячна Національному антидопінговому центру за роботу в цьому напрямку. Дуже правильна робота, і важливо, що НАДЦ системно взаємодіє зі спортивними федераціями і зі спортивною спільнотою. Ми в постійному контакті, і це дає можливість змінити низку проблемних питань. І сьогодні, на думку нашу, є потреба скоригувати законодавчі норми. І пропозиції сформульовані тепер такі, які ми їх маємо сьогодні обговорити. Основні з них: сьогодні ми маємо змінити назву "Національний антидопінговий центр" на "Національний антидопінговий центр України"; уточнити деякі повноваження НАДЦ, зокрема додаються суб'єкти, на яких поширюються повноваження центру; доповнити перелік внутрішньої документації, яку розробляє НАДЦ; уточнити повноваження Наглядової ради стосовно звільнення членів Номінаційного комітету; визначити, щоб розслідування порушень НАДЦ проводилось не лише відповідно до антидопінгових правил, а і відповідно до міжнародного стандарту з тестування і розслідування; передбачити критерії щодо осіб, які можуть здійснювати допінг-контроль; передбачити обов'язковість наявності пунктів допінг-

контролю під час проведення спортивних заходів та спортивних змагань; встановити оплату та компенсацію членам Дисциплінарної антидопінгової комісії, Апеляційної антидопінгової комісії і Комітету з терапевтичного використання.

Ми бачимо досить широкий перелік пропозицій, щодо них є певні юридичні зауваження від нашого секретаріату комітету, і також є зауваження від Міністерства фінансів, від них ми постійно це чуємо. І стосовно встановлення компенсаційних витрат. І щодо обов'язковості пунктів допінг-контролю. Тому вважаю за доцільне обговорити законодавчі пропозиції з Мінмолодьспорту та Національним антидопінговим центром на засіданні підкомітету з питань вищих досягнень та спортивної діяльності. Таким чином, ми зможемо доопрацювати даний законопроект і отримати документ, який матиме високі шанси на ухвалення в сесійній залі Верховної Ради. Наше спільне завдання – усунути всі можливі ризики в сфері антидопінгу. Це буде своєрідною інвестицією в краще майбутнє українського спорту, звичайно, і в його розвиток і в спортивні досягнення спортсменів нашої країни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Оля.

Я хотів би дати слово для співдоповіді секретарю Комітету з питань молоді і спорту Суркісу Григорію Михайловичу. Григорій Михайлович, чуєте нас? Не має поки на зв'язку, да?

Добре, тоді переходжу до наступного співдоповідача. Будь ласка, я хотів би надати слово заступнику Міністра молоді і спорту Чеснокову Андрію Володимировичу.

Будь ласка, пане Андрію.

ЧЕСНОКОВ А.В. Дякую, пане голово.

Шановні народні депутати, шановні учасники слухань, передусім я хотів би від імені Наглядової ради Національного антидопінгового центру, яку я

очолою, подякувати комітету за скликання цих слухань. І за розгляд тих пропозицій, які були напрацьовані Наглядовою радою, до якої входять як представники уряду, так і представник комітету, представники головних спортивних асоціацій нашої держави та наукових закладів. Хотів би також подякувати колегам Програми USAID "РАДА: наступне покоління" за аналітичну записку "Досвід функціонування національних антидопінгових організацій в державах-членах ЄС", яка підтверджує, що принципи закладені в нашому базовому Законі "Про антидопінгову діяльність у спорті", а також принципи корпоративного управління, якими керується Наглядова рада Національного антидопінгового центру, цілком відповідають передовій міжнародній практиці. Водночас з метою ефективної імплементації норм закону в практичну діяльність виникла необхідність запровадження певних змін, які не були враховані під час прийняття закону, але є вимогами сьогодення, а також конкретизації вже існуючих норм.

З огляду на це Наглядовою радою НАДЦ на засіданні 24 листопада 2023 року було ухвалено рішення щодо відповідного проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про антидопінгову діяльність у спорті" та доручено Національному антидопінговому центру погодити його із Всесвітньою антидопінговою агенцією. За результатами цієї роботи у березні цього року Наглядовою радою НАДЦ на розгляд Комітету Верховної Ради України з питань молоді та спорту були внесені пропозиції щодо відповідних змін до Закону України "Про антидопінгову діяльність у спорті" в частині зміни назви НАДЦ, уточнення повноважень, його функцій, передбачення положень про необхідність наявності на спортивних заходах, змаганнях пунктів допінг-контролю, що відповідають міжнародним вимогам, конкретизації критеріїв відбору осіб, які можуть здійснювати допінг-контроль, деталізації процедури розслідування порушення антидопінгових правил, а також створення законодавчого підґрунтя для стимулювання та ефективної роботи членів Дисциплінарної антидопінгової комісії, Апеляційної антидопінгової комісії,

Комітету з терапевтичного використання шляхом встановлення їм винагороди та порядку компенсації витрат, пов'язаних зі здійсненням їх діяльності.

Наглядовою радою Національного антидопінгового центру також розроблено законопроект, який має на меті посилити відповідальність за спонукання неповнолітніх до вживання заборонених речовин. Наразі цей проект законодавчих змін опрацьовується спільно з відповідними підрозділами ВАДА, аби після погодження він був внесений на розгляд Верховної Ради України.

Законопроект передбачає внесення змін до статті 323 Кримінального кодексу України та має на меті забезпечити умови для більш ефективної роботи як правоохоронних органів, так і всіх інших стейкхолдерів, метою яких є боротьба з допінгом у спорті. Крім того, цією пропозицією є вилучення з Кримінального кодексу України посилання на документ, який на сьогоднішній день вже не є чинним, і фактично він не використовується в діяльності ні Міжнародним олімпійським комітетом, ні іншими суб'єктами спортивного руху.

Підсумовуючи, хочу наголосити, що прийняття зазначених нормативно-правових актів, забезпечить дотримання вимог ВАДА до проведення тестування спортсменів, підвищить авторитет незалежних антидопінгових органів, а також дасть можливість посилити відповідальність за спонукання неповнолітніх до вживання допінгу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую, пане Андрію.

Слово для співдоповіді надається директору Національного антидопінгового центру Попику Сергію Дмитровичу. Будь ласка, пан Сергій.

ПОПИК С.Д. Дякую, Андрію Анатолійовичу.

Шановні колеги народні депутати, президент НОКУ, міністр молоді і спорту, спасибі за запрошення до цього заходу. Ми підготували коротку

презентація для того, щоб представити вам як ключовим стейкхолдерам практичні питання і перспективи, проблеми, практичні питання і перспективи розвитку нашого Національного антидопінгового центру.

Я хотів би поінформувати вас коротко про десять ключових позицій, які, на нашу думку, заслуговують вашої уваги. Що собою представляє сьогодні Національний антидопінговий центр після тої великої роботи, яку ви провели і закінчили в січні 22-го року? Це є структура Національного антидопінгового центру і структура всієї нашої національної антидопінгової системи. Ми маємо Наглядову раду, яка формує Номінаційний комітет, Номінаційний комітет формує дві комісії – Апеляційну і Дисциплінарну антидопінгову комісію. І Наглядова рада проводить конкурс директора Національного антидопінгового центру, який затверджується міністром молоді і спорту. Далі повноваження Національного антидопінгового центру і його директора. Директор має два заступники станом на сьогодні. Один заступник відповідає за всю антидопінгову роботу, інший заступник відповідає за правову нормативну роботу, якої дуже багато. Директор Національного антидопінгового центру створив своїм наказом Комітет з терапевтичного використання, а також Раду атлетів, яка об'єднує кращих діючих і колишніх спортсменів для врегулювання питань у взаєминах антидопінговий центр і національний український спортсмен.

Окремо підготували слайд, щоб привернути вашу увагу до законодавства, яке існує в антидопінговій сфері. Ми маємо міжнародне законодавство і національне. В основі міжнародного законодавства є Всесвітній антидопінговий кодекс і дві конвенції, ключові конвенції антидопінгової Ради Європи і ЮНЕСКО, які сьогодні згадувалися, плюс вісім міжнародних стандартів, на основі яких ми щоденно проводимо роботу, плюс національне законодавство, до якого ви причетні.

Чому ми демонструємо цей слайд? Ми демонструємо його для того, щоб подякувати вам за ту велику роботу і, з другого боку, щоб привернути вашу увагу, як непросто сьогодні займатися антидопінговою роботою. Це не просто

відібрати пробу. Це її відібрати, проаналізувати, захистити інтереси спортсмена і в перспективі інтереси держави.

Наступний слайд. Хочу продемонструвати вам, що зроблено в центрі з початку 2022 року, з початку впровадження і прийняття нового закону. 2022 рік, ви розумієте, що це був за рік. Водночас оця статистика, яку я вам демонструю, вона справляє враження навіть на наших колег в ВАДА.

Почну з тестування. Ми провели в 2022 році 890 допінг-проб. Окремо провели 159 допінг-проб за кордоном. Це в рамках солідарності ВАДА, оскільки ми зверталися до міжнародних наших партнерських організацій, щоб тестували українських атлетів, які там жили, тренувалися і брали участь в змаганнях.

Одним з ключових в нашій роботі і наразі, і тоді були освітні антидопінгові заходи. Ось ви бачите, скільки осіб було долучено, понад півтори тисячі, до освітніх заходів. Що це нам дає? Це нам дає шанс того, що люди все більше починають розуміти, що таке допінг, що таке антидопінгові заходи, і чому це не можна.

Терапевтичне використання. Насправді це дуже серйозна тема, у 2022 році почалась, тому що ми як держава маємо дати шанс спортсмену скористатися медичними засобами, в яких є заборонені речовини, у випадку своєї потреби. Станом на сьогодні, мені не до кінця коректно наводити цю статистику, коли в більшості спортивних країн: Норвегія, Швеція, ФРН, Польща – оці дозволи на терапевтичне використання вимірюються десятками. Це означає, що український спортсмен не має можливості бути конкурентним, оскільки він позбавлений доступу до медикаментозного забезпечення у випадку потреби. Ми починаємо проводити цю роботу.

Наступна позиція - розслідування. Наступна позиція – розслідування в 2022 році ВАДА створила спеціальний інститут розвитку розслідувань, який дає можливості, – це, власне, все те, що вилилося в результаті в "Геркулес". Ми повинні проводити роботу на випередження, ми повинні розуміти, як це виглядає.

І тому ми теж організували всю роботу в центрі, ми отримали, провели приблизно 13 розслідувань цих порушень чи потенційних... і не менш важлива компонента в 22-му році – це обробка результатів. Доступною мовою це означає, що ми зафіксували в 22-му році 9 випадків порушення антидопінгових правил через заборонені речовини. І що найбільш неприємно, 33 випадки, це я скажу так, безвідповідального відношення тренерів і їхніх спортсменів, коли не декларували, де вони перебувають. Вони уникали тестування, грубо кажучи, ховалися або тікали, хоч це було абсолютно, не було в цьому ніякої необхідності.

Ця робота була продовжена і в 23-му році. Прошу, зверніть увагу на динаміку в цифрах. Якщо ми, в 22-му було 890 тестів, то як говорила Ольга Валеріївна, в 23-му вже було приблизно півтори тисячі тестів. Коли ми говоримо ВАДА про цю статистику в тестуванні, вони вражені, тому що це одні з самих високих показників у цій частині Європи, вище тільки у поляків. Але тут є інша особливість, тому що мало відібрати допінг-пробу, її треба в цих умовах доставити в акредитовану ВАДА лабораторію, враховуючи проблеми кордону, черги, квитки, залізниця і так далі. Нам це вдавалося.

Є інша проблема: чим більше тестів, тим більше позитивних проб; чим більше тестів, тим більше порушень антидопінгових правил. От якщо в 22-му році таких порушень було 20, то вже 48 в 23-му році. Про що говорять, в принципі, ці цифри? Країна не повинна перевищити показник 1,5 відсотка порушення антидопінгових правил від відібраних проб. Коли ми переступаємо півтора відсотка, це означає, що в нас не все в порядку з антидопінговою роботою в спортивному середовищі. Слава богу, в нас ця цифра, вона не виходить у цей показник, але це не означає, що на цьому треба зупинитися і не продовжувати цю роботу.

Така ж сама статистика в терапевтичному використанні, на жаль, вона не міняється, незважаючи на зусилля, які докладаються, розуміння докторів, розуміння медиків спортивних, спортивної спільноти, тренерів в можливості

використання абсолютно легального механізму. На жаль, поки що до людей не доходить.

Окремо хочу вас поінформувати про роботу, яку ми почали проводити з точки зору стратегування роботи. Ми побачили, що ми не можемо займатися тільки ситуативними речами, відбирати проби, проводити освітні заходи і на цьому зупинитись. Нам потрібна була візія. Спільно з канадським проектом SURGe, проект канадського уряду, ми провели, підготували Стратегію розвитку НАДЦ на п'ять років, до 28-го року.

Ця стратегія має дві ключові цілі. Перше, вона прописана, НАДЦ має стати авторитетною організацією, яку визнає спортивна спільнота. Нам було насправді дуже боляче, коли ми почали займатися серйозно антидопінговою роботою, відношення до нас було як до якоїсь організації, іди сюди, скажи, зроби, бо це так треба. Насправді це той підхід, який вилився в Геркулес, який вилився в потенційні санкції. Ні, тому наша ціль – ми повинні своєю роботою, авторитетом, принциповістю, якістю цієї роботи заслужити авторитет в усіх вас, спортивної спільноти, бо без цього ми не можемо рухатися.

І друга мета – ми повинні забезпечити відповідність всієї антидопінгової системи України нашим міжнародним зобов'язанням, тому що ми не можемо декларувати, приймати закон України про визнання однієї конвенції чи іншої і не виконувати цю роботу, яку на себе країна взяла, вся країна, не тільки антидопінговий центр.

В рамках цієї стратегії в нас є три стратегічні цілі.

Перша – це спроможність НАДЦ, це те, що впливає з першої мети, ми повинні бути абсолютно ефективними і в основі цього законодавча база. Ще раз дякую вам за ту роботу, яку ви провели по нормативному регулюванню і готові її продовжувати.

Наступна позиція в частині спроможності – це кваліфікований персонал. Послухайте, ми не можемо проводити ефективну антидопінгову роботу, коли в нас неuki. Це означає, що в нас повинні бути професійно підготовлені люди, які володіють іноземною мовою, англійською і французькою, які пишуть, які

щодня спілкуються з ВАДА, з тим, щоб комунікувати. І зараз ми якраз підійшли до цієї ситуації, в нас буде окремий слайд, де я вам просто розкажу кадрову ситуацію, оскільки вважаю, ви її просто повинні знати.

Наступна річ – електронні сервіси. Ми не можемо весь час ходити з паперами, коли весь світ живе в діджиталізації, коли надаються послуги електронні, ми маємо Дію у всіх послугах, ми хочемо започаткувати процес електронних послуг: електронний кабінет спортсмена, електронний кабінет допінг-офіцера. Людина зайшла побачила себе, своє життя в спорті і в допінгу. Цю роботу ми теж розпочали. І ми підготували технічне завдання, зараз працюємо з донорами міжнародними спільно з міністерством для того, щоб залучити необхідне фінансування і не затягувати цю роботу надовго.

Наступна позиція – це належне фінансування центру. Мова іде про те, що цю роботу, яку проводить центр, він проводить її насправді від імені України. Тому що український спортсмен, як говорив і міністр, і говорив президент НОКУ, він не може бути акредитований на Олімпійські ігри, якщо він не буде протестований. Ми повинні мати ресурс. Станом на зараз ми маємо все незалежне фінансування, дякуємо міністерству, уряду, парламенту, у нас все необхідне є. Але коли ми говоримо про перспективу, ми повинні думати, що навіть в цих умовах наше фінансування повинно бути обґрунтоване і враховувати ці потреби.

Другу позиція, це не менш важлива ніж внутрішня робота НАДЦ – це робота стейкхолдерами. Що означає робота стейкхолдерами? Ми повинні те, про що говорить Ольга Валеріївна в тому числі як керівник Федерації легкої атлетики, ми повинні знати людей, які працюють в спорті, які працюють в федераціях. Оскільки у нас спорт рухається через федерацію, ми почали укладати угоди. Якщо у федераціях був підхід, що та ні, ви в одній лодке з нами, тому що у нас інші інтереси, нас цікавлять медалі, ви хочете нас від них забрати, воно не так трошечки працює. Тому ми намагаємося презентувати себе через угоди з тим, щоб у нас був діалог і синергія.

Наступне. Ми беремо участь у спільних заходах і у нас це виходить. І саме важливе в цій роботі: ми не хочемо просто підписувати угоди задля угод, щоб сказати у нас їх сім, десять чи дванадцять, нас цікавить моніторинг. Якщо федерація сказала ми зобов'язуємося встановити пункт допінг-контролю, ми зобов'язуємося підготувати антидопінгову програму федерації, ми зобов'язуємося мати освітню антидопінгову програму федерації, значить, вони це повинні мати. Коли ми кажемо, що ми вас будемо інформувати про те, про інше, про третє, значить, ми це маємо робити. Тому моніторинг ключова річ.

І фінальна річ, з точки зору нашої стратегії, – це прозорість. Ми не хочемо бути закритим клубом. Ми хочемо бути організацією, яка демонструє результати своєї роботи в тій частині, де ми не порушуємо персональні дані, де ми не шкодимо спортсмену, ми хочемо бути відкритими. З цією метою ми абсолютно започаткували новий, абсолютно новий сайт, який включає ще інклюзивні потреби спортсменів, тому що є паролімпійський рух. Тобто ви розумієте, про що йдеться. Ми розбудовуємо соціальні мережі для того, щоб для молодих людей, вони потребують сучасного контенту швидкого. Ось воно у нас теж є. І саме важливе, ми в цій частині хочемо зараз готувати і нові інформаційні продукти для них, тому що молодіжному спортивному середовищі академічна лекція півтори години – це дуже тяжко. Це спортсмен спішить, він втомлений, в нього чи тренування, чи масаж, ну, ви розумієте, про що йдеться. Ми хочемо давати їм короткі відеоматеріали з усіх ключових питань антидопінгової роботи з тим, щоб це сприймалося легше.

Наступний слайд. Що ми запланували на 2024 рік?

Перше. Ми демонструємо динаміку зростання відбору допінг-проб – це тренд, це дуже правильно. Ми запланували відібрати 2 тисячі 200 проб. Ми запланували в цьому році провести 45 освітніх заходів для федерацій, клубів, об'єднань і так далі. Ми продовжуємо укладати угоду з стейкхолдерами. Минулий рік показав мені, що нам мало укладати угоди тільки з федераціями. Чому? Ми розпочали укладати угоду і працювати з об'єктами спортивної інфраструктури. Ну, наприклад, спортивна база "Конча-Заспа", "Арена Львів"

у Львові, центр ракеткового спорту, це все-таки ми вже уклали і рухаємося далі, тому що там відбувається спортивне життя, там живуть спортсмени. Ми запланували в цьому році сертифікувати себе як центр на систему управління менеджменту по міжнародному стандарту 9001. Тому що це наш імідж. Ми очікуємо в 2025 році перевірку на місці наш аудит з боку ВАДА і Ради Європи. Вся Європа з цього починає аудити.

Наступна річ. Ми дуже вдячні і плануємо, що в цьому році нам вдасться спільно з вами внести ці зміни до національного законодавства оскільки це ключова нормативна річ, яка нам допоможе рухатися ще швидше. Хотів би привернути окремо вашу увагу до освітніх наших продуктів. Ми спільно з навчальними закладами, зокрема з Національним університетом фізкультури розпочинаємо новий освітній проект антидопінговий. Тобто ви заходите, антидопінговий курс. Наші співробітники і викладачі університету читають, ви дивитесь і отримуєте відповідний міжнародний сертифікат. Про контент я говорив. Офіцери допінг-контролю – це ті люди, з якими спортсмен стикається. Ми їх повинні постійно готувати, тренувати, тому що звідси починається імідж.

Ключова річ – навчання співробітників. Я сказав, що наші співробітники – це унікальні люди, які мають унікальні знання. Але ми хотіли, щоб притягувати до цих спеціальних знань всіх членів спортивної інфраструктури: і дисциплінарні, і апеляційні, і комітет терапевтичного використання.

І на сам кінець, от ми сьогодні обговорювали – спортивна медицина, ми хочемо дати елементи антидопінгових знань лікарям штатних збірних команд, в першу чергу з точки зору використання потенціалу терапевтичного використання. Лікарі не повинні боятися, лікарі не повинні відмовляти, тому що це важливо. Плюс фінально ми імплементуємо олімпійську програму спеціальну антидопінгову до Парижу і те, про що ми сьогодні говорили.

Наступний слайд. (Пардон, щось підвисло.) Наші результати роботи дуже коротко. Я почну з тестування. Ми відібрали в цьому році якщо було від 2200, ми відібрали практично тисячу, половина допінг-проб за п'ять місяців.

З точки зору обробки результатів ми задокументували 31 випадок порушення антидопінгових правил. Мені це дуже не подобається і нам це не подобається, тому що це позитивна динаміка, але в збільшенні числа тестувань, воно природньо має місце.

Що особливо неприйнятно? Двадцять чотири випадки порушення антидопінгових правил за недисципліновану поведінку спортсмена. Люди далі не вказують своє місцеперебування, дані, і в цьому списку є наші легенди нашого спорту, олімпійські чемпіонки і так далі, що просто категорично неприйнятно, в принципі.

Терапевтичне використання. Ми маємо, на щастя, вже позитивну динаміку. Якщо за цілий рік ми мали два звернення, за п'ять місяців ми вже маємо вісім, але цю роботу ми будемо далі продовжувати.

І освітні заходи. Ми їх провели невелику кількість, оскільки працювали в олімпійській програмі.

Ще окрема річ, яку я хочу сказати, раніше цього не було, ми системно розбудовуємо документи системного управління, на основі яких ми можемо працювати – це все теж в контексті сертифікації за міжнародним стандартом.

У нас не було політик, у нас нічого не було, зараз ми маємо політики за основними міжнародними стандартами, положення відповідні, рекомендації, як має рухатися. Ми все це працюємо, ми всі ці речі проводимо через Наглядову раду, у нас нещодавно відбулося засідання Наглядової ради і все, що розроблено, з понеділка буде впроваджено наказом директора в практичну роботу.

Окремо хочу, прошу 5 хвилин ще додатково або 3 наприклад, про персонал з антидопінгової роботи. Це не тільки штатні співробітники, це не тільки 25 людей, які у нас передбачені штатним розписом. У нас є ще 36 осіб, які повинні мати такі самі знання в сфері антидопінгу – це Наглядова рада, Номінаційний комітет, комісії, загалом 36 осіб.

В чому особливість роботи з персоналом? Ми маємо в штаті 25 осіб і ми не можемо добрати до повного складу чому? Тому що мають бути спеціальні

знання, освіта і підготовка плюс належна заробітна плата. На жаль, якщо в нас там скажемо 17 осіб було на кінець року, так з початку року 7 з них звільнилися, не тому, що неправильна поведінка, булінг, чи ще щось на роботі, людей не влаштовує заробітна плата.

Тому у нас не залишається шансу ніякого, як брати нових, вчити їх, докладати зусиль, приблизно рік треба для підготовки фахівця, з великим ризиком, що людина звільниться. Тому я дуже прошу і я вдячний за ту позицію, яка відображена в рекомендаціях по підтримці фінансування.

Насамкінець, міжнародна співпраця, що це таке? Ми відновили довіру з ВАДА. Якщо ВАДА дивилися так, як ми дивимося на наших сусідів рашистів на Сході, через перископ, кожен, було відчуття, що все, що пов'язано з Україною, має бути протестовано. Зараз цього нема, ми маємо регулярні щомісячні зустрічі з керівниками підрозділів ВАДА, де ми говоримо, обмінюємося.

Ми маємо прекрасні контакти з міжнародними федераціями, в першу чергу з Міжнародною федерацією з легкої атлетики, тому що нам треба врегулювати оту ситуацію, яка склалася давно в легкій атлетиці. Ми взаємодіємо з регіональними організаціями, от ми стільки протестували наших спортсменів, це завдяки тому, що ми маємо прекрасні відносини з усіма сусідніми країнами і не тільки, оскільки, наших спортсменів тестували навіть Арабські Емірати. І, звичайно, міжнародні організації: Рада Європи і ЮНЕСКО, – це ключове, тому що ми там повинні бути.

Хочу вам коротко, це останній слайд, доповісти, що ж собою представляє антидопінгова програма до Олімпійських ігор, оскільки звучало воно і у Вадима Марковича, і практично в усіх.

Олімпійська антидопінгова програма до Парижу має дві компоненти: освіта і тестування. Почну з тестування. Ми на основі даних наказів Міністерства про кандидатів до складу Олімпійської збірної сформували пул з 536 тестів. Це не тільки тести, це не 536 спортсменів, це тести, тому що

спортсмени легкоатлети мають бути протестовані тричі, важкоатлети двічі і всі решта по одному разу в поза змагальний період.

Що ми маємо станом на сьогодні? Станом на сьогодні ми протестували 473 атлети. 72 спортсмени, які вже чітко мають ліцензії в руках, документи, які вже оформлені, передані в оргкомітет МОК, вони також протестовані. Серед цих спортсменів 27 з них протестовані за кордоном нашими партнерськими організаціями, нам залишилося протестувати 12 спортсменів з списку, які вже мають ліцензії, один або двічі, це пов'язано з видами спорту.

Ми провели три окремі освітні заходи, на яких провчили приблизно 100 осіб, 62 ми дали сертифікати тому що ті решта не склали тест. Але спеціально під Олімпійські ігри в Парижі ми переклали українською мовою розроблену ВАДА спеціальну освітню програму для Парижу. І нам дуже приємно, що вже 133 особи пройшли цей курс ADEL освітньої програми ВАДА, при чому це не тільки спортсмени, лікарі і тренери, це і функціонери з Міністерства молоді і спорту, з МОК, які готуються стати компонентою нашої Національної олімпійської команди.

Ось так приблизно виглядає вся та робота, яку ми зараз проводимо. Насамкінець, я не випадково, ми тут винесли ці наші QR-коди – це наші інформаційні ресурси, де ви завжди можете подивитися, почути, відчути і задати запитання, і отримати зворотну реакцію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Сергій.

Я хотів би зараз для... декілька хвилин, Матвій Вікторович хоче прокоментувати презентацію. Будь ласка.

БІДНИЙ М.В. Дякую, Андрію Анатолійовичу.

Сергію Дмитровичу, от дякую за цікаву, змістовну презентацію. Тішить, що ви бачите, у вас є чітке бачення і системний підхід у вашій роботі.

В мене до вас прохання, будь ласка, ви говорили про тих атлетів, які через халатне ставлення до системи, да, до... відношення до антидопінгових правил збільшують нам отой показник, який в результаті може позбавити нас прапора на міжнародних змаганнях.

Я прошу вас надати нам інформацію стосовно цих атлетів, стосовно тих федерацій, які не проводять належну роботу по цьому напрямку задля того, щоб ми вживали заходів, тому що це неприпустимо халатне відношення до цього питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергій, декілька... одне питання. У нас на сьогоднішній день від комітету Верховної Ради, у зв'язку із тим, що в нас все ж таки парламентсько-президентська республіка, хто б що не говорив, але сьогодні парламент відіграє свою роль, в тому числі і в захисті країни, і створенні законодавчої бази для того, щоб це відбувалося. Наглядова рада, у нас Георгій Георгійович, який присутній. Ми його вітаємо! Він тут, да, він – заступник голови, він делегований від комітету. Але у нас є проблема одна, яка на сьогоднішній день вже тягнеться дуже довго. Мені здається, вона не дуже об'єктивна. Але я хотів почути все ж таки відповідь, що там у нас з нашою ініціативою про кандидатуру до Національної лабораторії, згідно Закону про антидопінгову діяльність у спорті, яка там ситуація?

Про лабораторію, да.

ПОПИК С.Д. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, я розумію, ну, просто ви ж там, да, якось...

ПОПИК С.Д. Андрій Анатолійович, я, на жаль, я не можу це прокоментувати, тому що завдяки закону і дуже правильне рішення,

лабораторія – це окрема юридична особа, і ми, окрема юридична особа, тому оце, що я доповідав вам, це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, я все це розумію, пане Сергію. Ну, я ж не просто так, я ж просто хотів ваше бачення з цього приводу. Я розумію, що це окрема установа, але ви не маєте ніякої, да, думки з цього приводу?

ПОПИК С.Д. В мене дина думка є: що, раз є лабораторія, значить, треба рухатися по формуванню всієї необхідної інфраструктури навколо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А хтось з лабораторії у нас присутній, національної, ні?

ПОПИК С.Д. Я не знаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас присутній хтось зараз тут? Нема лабораторії, да? Жаль. А то ми хотіли лабораторію запитати, що ж там таке у нас з лабораторією, з кандидатами.

Справа в тому, що я хотів би про об'єктивність, я вже з Матвієм Вікторовичем, з паном Андрієм Чесноковим уже ми цю тему ведемо. Мені не дуже вона приємна і не дуже подобається. І там якісь виникають у нас, знаєте, такі суперечності з приводу будь-яких кандидатур. Але я хочу сказати наступне: ну, у нас демократична країна, і так сталося, що в парламенті у нас сьогодні всього три комітети, ну, було два, а зробили три, очолюють представники опозиції. І ви пам'ятаєте, що на початку каденції, в 2019-2020 році, у нас партія "Слуга народу", була монобільшість, і пішла вперед з прапором жорстко, і до сьогоднішнього дня йде, але не може деякі питання вирішувати без сьогодні тих, кого вони називали опозицією і хто з ними голосує постійно, майже вже два роки, всі закони і інші речі, в тому числі які сидять справа від мене у залі. Тому я на це дивлюсь досить так, знаєте,

своєрідно, як політик з досвідом уже 18-річним, і п'ятим скликанням уже по роках.

Точно така ж ситуація виникла в 2019-2020 році, коли хтось вирішив в Адміністрації Президента – я знаю, хто, його уже немає, його звільнили, до речі, - можливо, він був ініціатором, але це не стосується мого друга, товариша і побратима Вадима Марковича, з яким ми пройшли вже ці 5 років достатньо серйозні випробування. Він очолив тоді Національний олімпійський комітет, але хтось вирішив, не Кожем'якін прізвище, а просто, напевно, статус комітету, який у Верховній Раді все ж таки був присутній, 28 років в исполкоме Національного олімпійського комітету. Хтось вирішив, що представник опозиційної фракції, напевно, да, не повинен там фігурирувати и маячить своїм обличчям, значить, в Національному олімпійському комітеті, хтось... напевно, він буде якось заважати. Ну, це погано, це неповага.

Така ж сама ситуація виникла при обранні там або при реорганізації Динамо, значить, оцієї нашої організації, да, товариства цього, яке нібито там під Міністерством внутрішніх справ, а сьогодні воно вже передано Міністерству молоді і спорту. Теж вони там подивилися: комітет Верховної Ради є, його очолює там генерал-лейтенант запасу Кожем'якін – ну, представник Динамо був всі роки, я там був, да, а потім вони вирішили, що треба якось... Та, ні, Кожем'якін просто як народний депутат, опозиціонер чи хтось там, я не розумію як вони оцінюють цю ситуацію і хто оцінює: а от ми вирішили взагалі не інформувати, що ми будемо проводити ці вибори – ну, це ганьба, це неприємно і це ображає.

І сьогодні він там... тут представник до мене звертався, каже, що я хочу обговорить. Обговорить – ми будемо тільки письмово і офіційно. Це я комітету розкажую, секретаріат. Якісь питання є – будь ласка: шановний пане голову, ми звертаємося до вас. Все. Всі інші питання ми закрили.

Що стосується наглядової... значить, лабораторії, будь ласка, я хотів би, щоб ви визначилися. Тому що поки я буду очолювати цей комітет, а я думаю, що цей строк ще трошки просунеться у зв'язку із війною, питання буде

вирішуватися тільки таким чином. Є наша думка, комітету, вона... прийнято рішення остаточне. Від нашого комітету є кандидатура в Національну лабораторію – це пан Суркіс. Ми вважаємо, що він, хоч і представляє опозиційні сили в парламенті, але в спорті він достатньо авторитетна для України людина і він багато зробив для того, щоб український футбол існував сьогодні і процвітав. І тому ми вважаємо, що він гідний того, щоби бути делегований від нас в Національну лабораторію. Тому поки очолює цей комітет Кожем'якін Андрій Анатолійович. Будь ласка, до мене не звертайтеся з тим, щоб ми змінили свою думку. Комітет вирішив таким чином, я підписувати документи з іншим прізвищем не буду і крапка.

Будь ласка, слово надається експерту Програми "Рада: наступне покоління". Будь ласка, Богдан Бутка.

БУТКА Б. Всіх вітаю, дякую. Можна, будь ласка, клікер отримати для того, щоб презентацію?..

Так, отже, сьогодні більш детально розповім про досвід функціональних національних антидопінгових організацій в державах-членах ЄС, тому що тема є справді цікавою. Оскільки для майбутньої імплементації міжнародних стандартів в національне законодавство потрібно в першу чергу аналізувати саме міжнародне законодавство, тому що досвід є справді корисним.

Зокрема ця тема буде розглянута в межах трьох основних питань. А саме: це є, по-перше, формування керівного складу цих організацій, також залучення неурядових організацій до виконання наглядових функцій. І також питання на відповідності міжнародного Всесвітнього антидопінгового кодексу Міжнародній конвенції з питань боротьби з допінгом у спорті.

Зокрема розпочнемо саме, перепошую, розпочнемо з досвіду Франції, зокрема, наше питання формування керівного складу. В цілому у Франції антидопінгову діяльність здійснює Французьке антидопінгове агентство, керівним органом якого є колегія, яка складається з 9 осіб. Розподілити цих 9 осіб можна на 3 основні групи, зокрема, це є саме фахівці в сфері права, а саме:

представники судочинства, які в свою чергу складають державного радника. Тобто це особа, яка призначена віцепрезидентом Державної ради. Потім також радника касаційного суду, який в свою чергу призначається головою касаційного суду, і також генеральним адвокатом, який призначається Генеральним прокурором.

Роль саме цих трьох осіб є надзвичайно важливою, тому що колегії необхідно часто доволі приймати рішення, які пов'язані саме з аналізом правової позиції того чи іншого закону. І також саме експертна думка цих трьох кваліфікованих осіб допомагає правильно, по-перше, створювати антидопінгові правила та регламенти, і також відповідно потім чітко їх використовувати на практиці.

Інші три експерти, які входять у склад колегії, це експерти в галузі фармакології, токсикології та спортивної медицини. Їхня роль абсолютно зрозуміла, тому що вони, по-перше, демонструють високий рівень наукової експертизи під час реалізації цих правил та регламентів, і також саме дають можливість колегії ухвалювати рішення на основі існуючих новітніх даних та експертиз, і відповідно вести спорт згідно з цими новітніми даними.

Призначаються ці три особи, по-перше, президентом Національної фармацевтичної академії, потім президентом академії наук та Президентом Національної медичної академії. Тобто вони призначають, скажімо, по одній особі одного експерта в колегію.

І остання група осіб, які входять в склад колегії – це є представники саме в сфері етики спорту та боротьби з допінгом. Зокрема, по-перше, саме ця група людей, скажімо, створює чіткий зв'язок між колегією та спортивною спільнотою, оскільки вона заслуховує, по-перше, відгуки спортивної спільноти, про те, що потрібно вдосконалити. По-друге, також вона підвищує довіру до рішень колегії, оскільки існує цей зв'язок, і зміцнює етичні засади функціонування колегії.

Щодо додаткової інформації важливої, то це те, що голова призначається на шість років, зокрема за указом Президента Франції. І також склад колегії

повинен змінюватись що два роки задля того, щоб постійно відбувався притік кадрів.

Наступною державою, досвід якої доволі цікавий у цьому питанні – це Швеція, яка очолюється антидопінговою радою, зокрема з трьох до дев'яти осіб. І можна прослідкувати саме певну тенденцію у формуванні цих рад, а саме в тому, що, по-перше, в кожного члена повинна бути достатня кваліфікація у сфері медицини, у сфері бізнесу, у сферах права якраз-таки для вирішення питань тлумачення правил, і також те, що має бути обов'язково один представник спортивної організації будь-якої, зокрема високого рівня, щоб якраз-таки встановлювати зв'язок між радою та спортивною спільнотою.

Голова, заступник голови та інші члени ради повинні призначатися на зборах акціонерів, тобто цього разу не відбувається призначення якимось високим посадовцем, і терміном на три роки без можливості повторного переобрання.

Також в межах ради, в межах правління діє правило щодо необхідної гендерної рівності, тобто кожна стаття повинна бути представлена мінімум на 40 відсотків в межах ради і те, і також є певною особливістю, що рада додатково до виконання своїх обов'язків може призначати особу з якоюсь конкретною кваліфікацією в межах антидопінгової діяльності. Але є нюанс в тому, що ця особа носить виключно консультативний характер, вона не може голосувати під час прийняття рішень радою і все.

Наступною державою є Нідерланди, яка також володіє доволі цікавим досвідом в плані того, що їхня кількість членів ради є, керівного органу, є обмеженою, тобто там всього лише три особи зокрема, які призначаються на чотири роки і за рекомендацією саме спортивних організацій. Знову ж таки саме рекомендації спортивних організацій піднімають довіру спортивної спільноти до цієї ради і також забезпечують представництво спортсменів на керівному рівні організації, і також важливим є те, що є ще така особа як головний операційний директор колегії, який виконує дуже... ключові

функції, зокрема повністю управляє всім персоналом, звітує перед головою організації і також займається розробкою та впровадженням стратегії колегії.

Далі. Інше питання, яке буде розглянуте в межах цього, нашої цієї теми, це є саме питання стосовно наглядових рад. В цілому, наприклад, якщо попереднє питання володіло певної тенденцією з країни до країни, зокрема в призначенні членів ради, що вони повинні володіти конкретною кваліфікацією, можливо, якимось зв'язком в строках та призначеннях, питання наглядових рад за участю неурядових організацій володіє більш індивідуальним підходом, тому що кожна держава в міру власних національних особливостей сама визначає, яким чином здійснюються наглядові функції.

І дуже часто ці наглядові функції здійснюються навіть не за участі неурядових організацій, а конкретно в межах правління з допомогою осіб, які призначаються цим правлінням. Зокрема на прикладі Швеції можна продемонструвати існування спортивної конфедерації, яка складається з 70 організацій і вона займається повною підтримкою, репрезентацією, керівництвом та координацією спортивних рухів в будь-яких напрямках і зокрема як і на міжнародному та національному рівні, і вона займається збором саме знову ж таки відгуків цих спортивних організацій про діяльність антидопінгової організації і також ліквідацією їх недоліків. Проте, як і в будь-якій іншій країні, саме питання наглядових рад існує певне обмеження. Обмеження, це стосується саме того, що більшість їхніх рішень носять рекомендаційний характер. Тобто для того, щоб організація в цілому взяла до уваги це рішення, цих наглядових рад, потрібно, щоб воно була достатньо вмотивованим, інакше вона може, на жаль, його просто проігнорувати.

В Нідерландах, наприклад, існує консультативна рада, яка якраз-таки існує в межах організації, яка здійснює нагляд за виконанням усіх стратегічних завдань, фінансової діяльності, задля чого призначається ревізор і також управління ризиками організації, але знову ж таки ці рішення мають виключно рекомендаційний характер. І Італія, в якій існує внутрішня наглядова рада, яка

також контролює виконання всіх планів, аналізує звітність і виконавчий комітет, який стежить за дотриманням антидопінгового законодавства.

І ще окремих слайд заслужила Велика Британія, тому що там на відміну від більшості країн Європи існує доволі цікава трирівнева система нагляду. Яка складається в першу чергу з спортивних рад, які призначають одного кваліфікованого представника в організацію, який слідкує за забезпеченням виконання правил, тобто це основний законодавчий акт Великої Британії. І також наглядова функція спортивної ради доповнюється тим, що вони можуть фіксувати будь-які порушення, порушення антидопінгових правил спортсменом і передають потім на розгляд це порушення самій організації.

Також існують національні керівні органи, тобто це вже більш, скажімо, з державним елементом наглядова рада, оскільки, там представники повинні бути не зі спортивної сфери, а саме представники з боку правління.

І також спортивна комісія, яка є повноцінно представлена представниками спортсменів вищого рівня, яких є 8 людей, зокрема, вони розподіляються повністю по напрямках спорту і вони також збирають всі відгуки і стежать за тим, щоби становище і довіра спортсменів до організації постійно підвищувалася. Тому таке представництво гарно забезпечено.

І останнє питання, це питання невідповідності Всесвітнього антидопінгового кодексу Міжнародній конвенції про боротьбу з допінгом у спорті, питання доволі цікаве. І тут одразу потрібно розставити дві, скажімо, такі крапки, а саме це те, що перш за все, Всесвітній антидопінговий кодекс це є не урядовий документ, а Міжнародна конвенція про боротьбу із допінгом у спорті, це є багатосторонній документ, який затверджує міжнародні зобов'язання держав.

І саме тому є нюанси в тому, що перш за все всі політики національних антидопінгових організацій повинні затверджуватися згідно з принципами Всесвітнього антидопінгового кодексу. Проте, в першу чергу, ця держава повинна будувати свою антидопінгову політику на основі міжнародної конвенції. І оскільки конвенція є міжнародним зобов'язуючим документом під

час виникнення колізії між конвенцією та кодексом, потрібно все-таки звертати увагу в першу чергу на конвенцію.

Проте, сама конвенція затверджує, що міжнародні стандарти кодексу, принципи кодексу, повинні бути дотримані. Тому що навіть якщо проігнорують міжнародні стандарти, то можуть бути потім введені санкції проти держави, оскільки міжнародні стандарти кодексу повинні дотримуватися.

Але конвенція забезпечує гнучкість, саме в використанні кодексу, тому що стандартів багато, принципів багато і відповідно кодекс гармонізує. А конвенція дозволяє додаткові заходи приймати відповідно до кодексу і дає країні доволі багато способів створення своєї політики.

Що, наприклад, робити потрібно під час виникнення невідповідності? В першу чергу, як уже було згадано, потрібно надавати перевагу саме конвенції. І разом з цим, якщо все-таки невідповідність є критичною, тобто потрібно прийняти одностайне рішення, що ж робити, варто саме якомога краще налагоджувати тісну співпрацю.

По-перше, з Всесвітньою антидопінговою агенцією і також з іншими національними антидопінговими організаціями, оскільки вони усі відкриті до зв'язку і також міжнародними спортивними федераціями. І саме таким чином вдасться уніфікувати та забезпечити правильне використання антидопінгового законодавства в межах тієї чи іншої країни.

І у мене все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую.

Будь ласка, пан Василь, є питання?

МОКАН В.І. Цікаво, хотів уточнити, а невідповідність просто виписаних норм, чи є якісь з боку ВАДА конкретні у своїй діяльності порушення, які суперечать конвенції? Тобто в чому невідповідність конкретна?

БУТКА Б. Невідповідність саме у визначених нормах. Тобто наприклад може бути така ситуація, що конвенція передбачає, що потрібно використовувати конкретне положення саме з конвенції, але водночас кодекс також означає, що положення повинно використовуватися з кодексу. Зокрема, це якраз під час визначення міжнародних стандартів і тому потрібно надавати перевагу саме конвенції в цьому випадку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Матвій, будь ласка.

БІДНИЙ М.В. Дякую, пане Богдан, за цікаву доповідь.

Хотів би зосередити увагу, що дійсно, наскільки складне є регулювання цієї галузі. Саме тому ми з Сергієм Дмитровичем і пропонуємо сьогодні утворити посаду допінгового омбудсмена. Це людина, яка буде знатися, орієнтуватися в цій тематиці. До речі, якщо ми оголосимо конкурс... Ви вже розібралися в цій тематиці, я думаю, ми можемо говорити про те, але це, дійсно, дуже важливий інститут буде.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, немає більше питань? Немає. Тоді я хотів би передати слово зараз члену Міжнародного олімпійського комітету в Україні, позаштатному консультанту нашого комітету Валерію Пилиповичу Борзову. Будь ласка.

БОРЗОВ В.П. Шановні колеги, дякую за запрошення і можливість висловити деякі думки з приводу глобальної проблеми – допінг. Допінг існує більше 50 років, існує система антидопінгового контролю, існує національне законодавство. Разом з організаціями НОК, федерацією, громадськими організаціями ми не поборили допінг. Що це означає? Що існує джерело

натхнення. Я зараз вам назву, може, не всі будуть згодні, але все ж таки додавайте, хто може.

Перше – політизація спорту. Германська Демократична Республіка, інші не буду називати, за рахунок політизації відбулось зрощення системи допінгових інтересів і державних установ.

Друге дуже суттєве джерело натхнення – це комерціалізація. Комерціалізація – це той аргумент і мотив, який відомий всім, і всі тягнуться до цього діла.

Третій дуже вагомий аргумент – індивідуальне бажання отримати славу, вищий спортивний результат, ніж він готовий на нього, соціальне положення, капітал і посаду, можливо, посаду. Якщо взяти за перелік питань, до яких має відношення допінг, то це від криміналу до етики ми все маємо.

Чому етика, наприклад, на виборку один тільки момент? Якщо спортсмен довічно дискваліфікований після двох підходів по чотири роки дискваліфікації стає потім керівником, це морально чи ні? Не знаю. Бо про це нічого не каже наш закон. Наш закон каже про те, що ми організуємося для супротиву допінгу, для боротьби з допінгом. Ми в статті Кримінального кодексу за спонукання кримінальну відповідальність запланували. А статусу допінгу у нас в законі нема. Це що адміністративне, спортивне чи кримінальне порушення? А від цього залежать і наступні дії і наслідки.

Тому в майбутньому, а я не думаю, що буде Міжнародний олімпійський комітет проти, національне законодавство може посилити інструмент боротьби з допінгом.

Якими інструментаріями ми користуємося, коли хочемо побороти п'янство, наркоманію, корупцію і інше? Матеріальна і кримінальна відповідальність найбільш чутливі для людини. Тому, якщо ми зважимо на джерела натхнення і інструментарій, якими ми сьогодні користуємося, ми ніколи допінг не переможемо.

Як існує допінг, історія. Від кофеїну до сучасних методів, вибачаюсь, у мене аргументів нема, але чув, що електростимуляція центрів головного мозку, без фармакології.

На всьому етапі розвитку допінгу і контролю за ним попереду була система вироблення, створення, розробки нових сучасних методів допінгових препаратів, або засобів. І завжди запізнювалася система контролю. На цьому розриві працювали багато хто.

Таким чином, якщо буде створена робоча група, нам потрібно туди пару дуже професійних юристів-цивілістів, тих, хто обізнаний, в тому числі, і з правами людини.

Що ми на сьогодні маємо? Ми маємо систему, яка готова працювати. Вона працює ефективно. Чи можемо ми побороти допінг? Ні, поки не вставимо інструментарій, не допоможемо центру і хімічній лабораторії стати допінговими. Хімічна лабораторія – це яка не має атестації відповідної. Коли вона отримує першу атестацію, вона стає антидопінговою лабораторією. А зараз вона хімічна лабораторія, або лабораторія хімічного аналізу.

Так я от хочу запропонувати. Перше: подумати над тим, щоб надати дійству "допінг" юридичний статус, а не спортивний. Може, я неправий, але треба провести дискусію, пром'яти це питання, які наслідки після цього. Друге: все ж таки деякі санкції дискваліфікованих межують з конституційними правами людини: відібрання біологічних проб, агентська сліжка, інформація про місце перебування.

Зобов'язання, які ми підписуємо сьогодні, коли хочемо мати акредитацію на Олімпійські ігри, воно включає, що ми повністю слідуємо хартії, антидопінговому кодексу і етичному кодексу, а, на жаль, цей документ нотаріально незавірений, значить, він не має юридичної сили.

І виникає дуже серйозне питання? Чи можу я як громадянин України відмовитися з юридичної точки зору від своїх конституційних прав деяких? От що про це каже закон? Мені просто цікаво, що законодавець скаже. Чи маю я

право відмовитися від своїх конституційних прав на період участі в олімпійських іграх? Ну, дискусійно.

Якраз ці питання вже на порядку денному я хотів би з професіоналами "пром'яти" їх і тоді ми вирішимо як посилити інструментарій боротьби з допінгом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, дякую, Валерій Пилипович.

Колеги, я хотів би надати слово народному депутату України, голові міжфракційного об'єднання депутатів "Національна спортивна платформа" Едуарду Петровичу Прощуку. Він у нас на онлайн-зв'язку. Будь ласка, пане Едуард.

ПРОЩУК Е.П. Андрій Анатолійович, шановні колеги, вітаю! Чутно мене?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чутно, чутно нормально.

ПРОЩУК Е.П. Дякую Комітету з питань молоді та спорту за організацію комітетських слухань. Дуже цікавий формат, дякую всій команді комітету, зокрема, голові Андрію Кожем'якіну, Василю Мокану, Ользі Саладусі, всій команді.

Ми пам'ятаємо 2021 рік, розслідування Геркулес потрясло всю спільноту спортивну, були на межі дуже серйозних великих репутаційних втрат. Хочу подякувати принагідно Вадиму Гутцайту, який тоді очолював міністерство, і активно включився в цю роботу. І як наслідок ми зараз маємо нову антидопінгову інфраструктуру. Ми як Верховна Рада дев'ятого скликання прийняли відповідний закон, безумовно, по наслідкам сьогоднішніх слухань будуть певні пропозиції, я переконаний, практичні.

Але я би хотів зараз поговорити через призму взаємовідносин федерацій, стейкхолдерів з Національним антидопінговим центром, зокрема, я є першим

віцепрезидентом Асоціації спортивної боротьби України, який розвиває вільну, жіночу, греко-римську боротьбу. І, власне, ми в грудні 2023 року уклали угоду між Національним антидопінговим центром та Асоціацією спортивної боротьби України, спільними інтересами створення спортивного середовища вільного від допінгу. І, власне, є певні напрямки співробітництва, це організація просвітницьких заходів, як для спортсменів так і для допоміжного персоналу і створення умов для проведення допінг-контролю та багато інших аспектів.

Хотів би зазначити, працюю в асоціації з 2018 року і 15 років очолюю обласну Федерацію вільної боротьби, що з приходом Сергія Попика до керівництва Національного антидопінгового центру, дійсно ми міняємо підхід, міняємо сприйняття, перш за все спортсмена, що, власне, антидопінговий центр це необхідна структура, яка має працювати, але вона направлена на просвітницьку діяльність, на кваліфіковану взаємодію між федераціями, спортсменами, тренерами. Як наслідок за короткий період взаємодії не так, скажемо, насторожено сприймається робота антидопінгової команди. Тому що мені здається, що достатньо мало було такої відкритої взаємодії, спілкування і зараз ми покращимо цю взаємодію.

Тому я не буду нікого обтяжувати довгими промовами, хочу подякувати за можливість висловитись, за можливість долучитися і підкреслити, що ми рухаємося в правильному напрямку. Я, як частина спортивної спільноти дякую всім за те, що ми покращуємо законодавство і сподіваюсь, що по результатам сьогоднішніх комітетських слухань будуть відповідні пропозиції, відповідні юридичні кроки. І ми, Верховна Рада України, звичайно, будемо покращувати законодавство і в цьому напрямку. Тому дякую всій спортивній спільноті. І слава Україні, слава українському спорту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Едуард, дякую тобі.

Колеги, якраз, якщо ми в Zoom вийшли на зв'язок, я хотів би надати слово ще Віталію Васильовичу Матешко, це директор Департаменту

молодіжної політики та спорту Івано-Франківської міської ради. На зв'язку? Пане Віталій! Нема, да? Ну, добре.

Тоді я хотів би надати слово проректору з науково-педагогічної роботи Національного університету фізичного виховання та спорту України пані Ользі Борисовій, будь ласка.

БОРИСОВА О.В. Дякую. Шановний Андрій Анатолійович, шановні народні депутати, шановні учасники, колеги, сьогодні ми з вами знаємо, що Україна стоїть перед дуже серйозними викликами, що обумовлені воєнними діями на території нашої країни.

Вже десятий рік триває війна – війна з імперією, яка перемагає нас не лише залізом і людською масою. Ми можемо і повинні докладати максимальних зусиль для перемоги та підвищення авторитету України на міжнародній арені і протиставити новітні технології, креативне мислення, людський та штучний інтелект – те, що ми сьогодні дуже актуально обговорюємо. І саме це, ми маємо зацентувати увагу на дієвих механізмах впровадження здобутків наукових досліджень у практику та освітянську діяльність.

Ми дуже добре знаємо, що за оцінками ВАДА Україна, на жаль, посідає одне з найвищих місць у світі із вживання допінгу, і саме це відображено в нашій Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 28-го року. І ми дуже добре розуміємо, що наш ворог веде гібридну війну, має свої важелі впливу в міжнародних організаціях шляхом представництва та фінансової підтримки не лише своїх громадян, а й представників пострадянських країн та інших країн, що підтримують країну-агресора.

Тому що ми маємо зробити з нашої точки зору освітян і науковців? Ми маємо такі, бачимо такі шляхи, які ми можемо запропонувати. По-перше, це реалізація освітніх програм з антидопінгової діяльності, які могли не лише формувати, інформувати населення, спортсменів, фахівців про негативні

наслідки використання допінгу, але й сприятимуть формуванню відповідальної поведінки та критичного мислення.

Саме тому, починаючи з квітня 20-го року ми вже співпрацюємо з Національним нашим антидопінговим агентством. У нас розроблено план реалізації дій, і сьогодні пан Сергій сказав, що з вересня 24-го року на базі нашого університету буде реалізована сертифікатна програма в сенсі допінгової неформальної освіти.

Ну, і друге таке спрямування – це залучення молодих патріотично налаштованих фахівців до керівних структур, і в тому числі це мають бути структури міжнародні. Також ми сьогодні казали про цю кадрову політику. До їх числа, на нашу думку, безумовно, мають увійти ветерани цієї війни, які не тільки будуть співпрацювати і боротися з рашистами, а будуть соціалізовані і реадатовані до суспільного життя. Тому, якщо обговорювати закон, який нам сьогодні запропонували, да, сьогодні обговорення, є такі пропозиції щодо пункту 15 частини першої статті 1 викласти в такій редакції, тобто до тої формулювання обов'язково додати: а також забезпечення інформаційно-аналітичної підтримки та популяризація інформації щодо антидопінгової діяльності, сприяння впровадженню знань і організацій фундаментальних і прикладних досліджень, що проводиться у закладах вищої освіти та наукових установах з проблем допінгу, реалізація міжнародної політики щодо формування цілісного позитивного іміджу України та репрезентації її у світовому спортивному русі. Тобто це буде відповідати стратегічним цілям роботи Національного олімпійського комітету і нашої державної політики. І також доповнити частину першу пункту 8 статті 8, там де іде мова про зобов'язання спортивних федерацій, також ми маємо відобразити ці позиції, саме проведення фундаментальних і прикладних досліджень, забезпечення інформаційно-аналітичної підтримки і популяризації, ну, формування українського іміджу також за темою.

Дякую за можливість висловитись. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вам дякую, пані Оля.

Колеги, я хотів би вам сказати, що зараз я надаю слово В'ячеславу Георгійовичу Гамову – це завідувач кафедри фізичної культури Київського національного торговельно-економічного університету, позаштатний консультант Комітету з питань молоді і спорту. І на цьому ризика у нас по тих, хто записався підводиться. Якщо ще хтось там, нехай підніме руку. Якщо ні, то ми перейдемо до рекомендацій.

Будь ласка.

ГАМОВ В.Г. Дякую, Андрій Анатолійович. Дякую вам щиро.

І вітаю всіх, хто тут на слуханнях. І знаєте, зразу буду в тему вникати, це турбує те, що дуже багато заборонених речовин, не дуже багато, а просто приймають заборонені речовини в юнацькому та юніорському віці. Це якраз шкільне та студентське середовище. Опитування дає 5 процентів, деякі опитування дають більше, до 7 процентів.

Хвилює ще такий момент, але це ще мала статистика, більш велика статистика – це в різних клубах, де займаються атлетичною гімнастикою, бодібілдингом, приймають різні заборонені речовини, що стосується сили, що стосується збільшення маси тіла. Деякі види спорту, ви знаєте, приймають різні діуретики – це і зменшення ваги, поліпшення реакції і інші препарати.

Як дізнаються, що цікаво, ці юні спортсмени, з яких джерел? То 43 проценти – це якраз інтернет, з інтернету, 32 проценти через лікарів, 12 процентів через сайт Всесвітнього антидопінгового агентства і інші через друзів. І цікава статистика ще є, що приймають. То 46,2 процента – це анаболічні стероїди, 15,4 – це стимулятори центральної нервової системи, 15,4 – це гормони росту і 7,7 – це різні знеболювальні.

Ви розумієте, що приймаються вони різними дозами і різні некваліфіковані такі виступають поради, які не знають як, що і до чого.

Що в цій ситуації робити? Я повністю підтримую ті рекомендації, які тут є, вони вчасні і вони, дійсно, зрушують цю тему, що казав Валерій Пилипович,

що 50 років боремося і не можемо здолати, але ж частково зменшення йде, йде зменшення застосування заборонених речовин.

Перш за все це треба якраз через федерації перед юнацькими змаганнями, в збірних командах України з різних видів спорту проводиться велика робота, але це в збірних командах, а якраз серед тренерів дитячо-юнацьких спортивних шкіл, які приїждять на чемпіонати України з різних видів спорту, якраз перед цим було б добре збирати цих тренерів і з ними проводити відповідну роботу. Це побажання самих тренерів. Це побажання самих тренерів.

Потім, тільки вдумайтеся, 50 років ми боремося, а тільки з цього року у нас курси кваліфікації, підвищення, тренерів, кваліфікація тренерів, тільки з цього року буде у нас застосовуватися програма відповідна на курсах.

Велика робота проводиться осередками НОКУ і ви знаєте, і історія там, і все, і в школах, в навчальних закладах, але ж мало приділяється уваги якраз антидопінговій програмі. Є ще один дуже такий дієвий, я рахую, це робота стейкхолдерів. На нашому прикладі нашого університету, поряд зі мною сидить Олексій Новіков – наш випускник, студент, найсильніша людина світу в 19-му, 21-му році, він дуже велику роботу проводить серед студентів якраз з цього питання. І я думаю, що і в обласних центрах, і випускники спортивних шкіл, відомі спортсмени, повинні бути якраз тими людьми, які повинні агітувати і доносити до дітей, до спортсменів, які б це впроваджували б в свою діяльність.

І ще, Міністерством освіти рекомендовано, тут є, що включити до програм спортивних шкіл, дитячо-юнацьких спортивних шкіл навчальні програми. Це все добре, але, ви знаєте, їх приймуть на бумазі, вони будуть, але ж це повинні читати обов'язково перед початком навчального року самі тренери для своїх учнів. Бо хто займається допінгом? Не тут люди які сидять, а ті, які тренують. І от він повинен сам своїм учням доносити, як треба боротися з допінгом. Це дуже важливо.

Дякую за надане слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В'ячеслав Георгійович, дякую вам.

У нас ще ті, хто не записувався, будь ласка, по 2 хвилини. От Володимир Григорович Стеценко, ви піднімали руку. Це т.в.о. начальника управління молоді...

СТЕЦЕНКО В.Г. Ні-ні, то брат.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, то не ви. Ви ж голова комітету. Да, будь ласка.

СТЕЦЕНКО В.Г. Дякую, Андрій Анатолійович. Я дуже коротко.

Дякую за проведення такого правильного заходу і за запрошення. Освіта включає в себе більше 5 мільйонів здобувачів освіти. Це фактично фундамент нашої нації. І відповідно до статті 7 Закону України "Про антидопінгову діяльність у спорті" до компетенції Міністерства освіти належить забезпечення виховної роботи в закладах освіти, включення різних розділів в навчальні програми, а також вживання заходів, які відносяться саме до проведення спортивних заходів.

Тому Комітет з фізичного виховання і спорту готовий співпрацювати із Національним антидопінговим центром, підписати відповідні меморандуми, бо ми протягом року проводимо більше 500 всеукраїнських заходів, в областях проводяться різні спортивні, спортивно-масові заходи, до яких долучаються мільйони учнів та студентів.

Тому в плані забезпечення виховної роботи в закладах освіти ми готові включитися і надавати рекомендації. І тут питання стояло про тренерів. Я думаю, що це питання повинно починатись з вчителів фізичної культури, які на уроках фізичної культури повинні надавати необхідну інформацію щодо використання тих чи інших речей.

Тому рекомендації, ті які написані, ми повністю підтримуємо і готові включатися в роботу і разом, спільно, рухатися далі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую.

Володимир Григорович, ви ж, я так розумію з Міністерством молоді і спорту там плідно спілкуєтеся, з Міносвіти. Тому ми сподіваємося, що ця співпраця, вона якраз направлена на те, щоб наш спорт і фізкультуру піднімати тільки і в тому числі в Міністерстві науки і освіти.

Колеги, якщо нема більш тих, хто хоче висловитися з приводу сьогоднішньої теми, то я хотів би перейти до презентації рекомендації, у вас вони всі є, подивіться, будь ласка,

Рекомендації слухань Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту на тему: "Антидопінгова діяльність в Україні: виклики та шляхи вдосконалення законодавчого забезпечення".

Я хотів би подякувати всім сьогодні за участь в обговоренні і за презентації і за вітальні слова на адресу і позитивні слова, позитивна оцінка роботи. Хоча під час, в тяжкий період під час війни, тому що ми могли би це робити і для спорту нашого і молоді більше набагато звичайно, якщо б нам не заважали ці кацапи.

Тому всі ваші зауваження і всі ваші пропозиції вони будуть доповнені до рекомендацій, в тому от про що говорила пані Ольга Володимирівна, а також про що казав у нас під час свого виступу Валерій Пилипович.

І я хотів би, уважно все ми почули і зорієнтуємося і в тому числі 323, ми тут, ви побачите, ми рекомендуємо внести зміни до статті 323 Кримінального кодексу. Ви ж знаєте, стаття досить така вже стара і незрозуміла, тому що там неповнолітні, повнолітні і там їх спонукання до прийняття допінгу, треба її трошки виправити і зорієнтувати на спорт більше під нашу проблему, під те питання, яке ми сьогодні обговорюємо. Це приймається.

Тому ми під час напрацювання проекту рекомендацій ми якраз збирали всі ваші попередні зауваження і звернення, а також інформацію, яку ми отримали і в тому числі від Міністерства молоді і спорту, Національного

олімпійського комітету, від Національного антидопінгового центру, обговорюючи. Тому ми рекомендуємо, ви бачите тут, Комітету Верховної Ради з питань молоді і спорту доручити підкомітету з питань спорту вищих досягнень та спортивної діяльності, тобто нам всім разом, тому що ми номінальний такий розділ, номінальний, опрацювати пропозиції Наглядової ради Національного антидопінгового центру щодо внесення змін до Закону України про антидопінгову діяльність та про внесення змін до статті 323. Тобто тут ми беремо на себе це зобов'язання. Ми Кабінету Міністрів України теж доручаємо... Направляємо таку інформацію: доручити Міністерству молоді і спорту, Міністерству фінансів України розглянути можливість та передбачити в Державному бюджеті на 25-й рік збільшення фінансування фонду оплати праці Національному антидопінговому центру, це за вашими пропозиціями.

І друге. Розглянути можливість збільшення обсягів видатків Національного антидопінгового центру на утримання та матеріальне заохочення членів Дисциплінарної антидопінгової комісії, Апеляційної антидопінгової комісії і Комітету з терапевтичного використання. А також доручити Міністерству молоді і спорту України забезпечити включення основних аспектів антидопінгової діяльності до навчальних програм дитячо-юнацьких спортивних, те, про що ви казали, В'ячеслав Георгійович, шкіл та шкіл вищої спортивної спрямованості. Також окремо доручити Міністерству освіти і науки України забезпечити включення основних аспектів антидопінгової діяльності до навчальних програм закладів загальної середньої, вищої освіти, сприяти проведенню освітньо-наукових, науково-теоретичних і науково-методичних практичних просвітницьких заходів, те, про що було сказано, з антидопінгової тематики на базі закладів вищої освіти. Також доручити Міністерству освіти і науки України, Національній академії наук, Національній академії медичних наук України започаткувати проведення наукових досліджень з антидопінгової тематики.

І друге, ініціювати підготовку наукових розробок з антидопінгової тематики з метою наукового дослідження проблем, пов'язаних з використанням допінгу в спорті. Також є доручення Міністерства охорони здоров'я. І місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоуправління в установленому порядку у межах своїх повноважень забезпечити, перше, включення питань антидопінгової діяльності до місцевих та регіональних програм розвитку фізичної культури і спорту.

Друге, вжиття заходів, спрямованих на боротьбу із застосуванням і поширенням допінгу в спорті на місцевому рівні. Припинення фінансової підтримки спортсменів і допоміжного персоналу спортсмена, відстороненого внаслідок порушення антидопінгових правил, на весь період відсторонення.

І четверте, часткове або повне припинення фінансової чи іншої пов'язаної із спортивною діяльністю підтримки федерації, іншого громадського об'єднання фізкультурно-спортивною спрямованості, які визнані винними у порушенні антидопінгових правил. От такі у нас сьогодні спільно з вами напрацьовані рекомендації.

Тому ми ці рекомендації затвердимо на засіданні, найближчому засіданні комітету. У нас цей тиждень... наступний тиждень сесійний. Ми будемо з 4-го по 6-е працювати. І я хотів би звернутись до, Матвій Вікторович, до вас і, Вадим Маркович, до вас все ж таки вийдіть з ініціативою. В середу вони, якраз правляча фракція, пропонує соціально-економічний блок і гуманітарний, там, де комітети... значить гуманітарний комітет, медичний Радуцького комітет, проекти, вставлені в порядок денний, як вони вирішили під час засідання фракції "Слуга народу". Але, на жаль, уже четвертий місяць не потрапляють на розгляд Верховної Ради законопроекти нашого комітету. Можливо, це багато опозиційних, навіть які знаходяться у фракції, депутатів присутні в нашому комітеті.

Чому? Тому що його очолює позафракційний, опозиційний депутат, незрозуміло під час війни, я розумію, що ці грані повинні стиратись. Але мені така дискримінація не подобається. І для того, щоб не виступати з трибуни

Верховної Ради і не робити скандальних якихось заяв, а я, якщо треба можу це зробити, я хотів би, щоб ви боролись з ним якимось запитали і зробили це так помирному. Тому що у нас три законопроекти, в тому числі і той законопроект, який ви просите і пропонуєте, ми не можемо поставити в порядок денний. А ходити, бігати збирати підписи всіх фракцій, я можу це зробити, користуючись авторитетом в парламенті політичним і зібрати, але є процедура і не хочеться мені порушувати її.

Так, що, будь ласка, я звернув, Кабмін може рекомендувати і все ж таки це важливий законопроект, який стосується внесення змін в Закон "Про фізичну культуру і спорт".

Колеги, якщо немає більше ні в кого запитань, доручень або пропозицій. Я хотів би ще раз подякувати всім присутнім, керівникам наших національних спортивних закладів, міністерств безпосередньо тим, хто сьогодні брав участь і сказати, що ми продовжуємо працювати, комітет готовий будь з ким розпочинати дискусії і слухання, напрацьовувати проекти. Будь ласка, звертайтеся, готуйтеся, ми завжди відкриті і ми завжди готові згідно з нашим, скажемо, патріотичним, я не кажу там конституційним або законним зобов'язанням, а національно-патріотичним ставленням до проблеми, пов'язаної із українським спортом, ми завжди відкриті і підтримаємо.

Дякую вам і слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!